Dosar nr. 3-2463/2025

H O T Ă R Î R E
Î N N U M E L E L E G I I
*Dispozitivul hotărârii pronunțat public la 27 aprilie 2026 în mun. ******
Hotărârea integrală întocmită la 03 iulie 2026

Judecătoria Chişinău
Instanţa compusă din:
Preşedintele ședinței, judecătorul Gheorghe MÎȚU
Grefier Olga SUȘCHEVICI

Cu participarea:
Reprezentantului reclamantei ***** – avocatul Dani Corina
În lipsa:
Reprezentantului pîrîtului Primăria mun. Chișinău, legal citat

Examinînd în ședința de judecată publică acțiunea în contencios administrativ înaintată de ***** către Primăria mun. Chișinău privind contestarea actelor administrative individuale defavorabile și constatarea inexistenței datoriei,

A C O N S T A T A T:

Argumentele și solicitările reclamantului.

La data de 4 decembrie 2024, avocatul Corina Dani în numele și interesele Angelei Bilic a depus, acțiune în contencios administrativ către Primăria mun. Chișinău, prin care a solicitat:

1. Anularea actului administrativ Avizul de plată nr. 0100221276044EB din 25.09.2024 a impozitului pe bunurile imobiliare pentru anul 2024 din contul reclamantei cu datoria formată în sumă de 2655,89 lei la plata impozitului pe bunul imobil şi deciziei subsecvente a Primăriei mun. Chişinău, cu constatarea inexistenței datoriei respective pe numele reclamantei *****. (f.d. 5-33)

În motivarea acțiunii, reclamanta ***** a precizat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, din 10 decembrie 2018, a fost desfăcută căsătoria dintre aceasta și *****. Ulterior, la 11 iunie 2019, ***** a inițiat o acțiune privind partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie.

Prin Avizul de plată nr. 0100221276044EB din 25 septembrie 2024, emis pentru anul fiscal 2024, i-a fost imputată o datorie în sumă de 2.655,89 lei aferentă impozitului pe bunurile imobiliare, datorie pe care nu o recunoaște. Potrivit informațiilor furnizate de autoritatea fiscală locală, restanța provine din neachitarea impozitului pentru apartamentul ***** din str. ***** *****, mun. Chișinău, bun care a constituit anterior proprietate comună cu fostul soț.

În acest context, reclamanta s-a adresat Primăriei municipiului Chișinău, solicitând anularea obligației fiscale atribuite acesteia și transferarea datoriei în sarcina lui *****, pe motiv că acesta este beneficiarul efectiv și persoana care exercită prerogativele dreptului de proprietate asupra imobilului respectiv din anul 2018. Prin răspunsul nr. 2-04/1-1325, autoritatea publică locală a respins solicitarea, apreciind că nu există temei legal pentru transferarea restanței fiscale.

Reclamanta consideră răspunsul emis de Primăria municipiului Chișinău drept neîntemeiat și arbitrar, susținând că acesta îi lezează drepturile și interesele patrimoniale. În susținerea poziției sale, aceasta a menționat că nu mai locuiește în apartamentul vizat din 16 martie 2018, fapt confirmat prin schimbarea domiciliului, desfacerea căsătoriei și perioadele îndelungate în care s-a aflat peste hotarele Republicii Moldova. Totodată, a menționat că drepturile de posesie, folosință și dispoziție asupra imobilului au fost exercitate exclusiv de către *****, iar ulterior și de membrii familiei acestuia.

Reclamanta a invocat prevederile art. 277 alin. (1) și (2) din Codul fiscal, potrivit cărora subiect al impunerii este persoana care exercită în fapt dreptul de posesie, folosință și/sau dispoziție asupra bunului imobil, indiferent de existența actelor de proprietate. În acest sens, a susținut că nu a exercitat niciuna dintre aceste prerogative asupra apartamentului în litigiu începând cu anul 2018.

Prin Decizia Curții de Apel Bălți din 15 mai 2024, apartamentul ***** din str. ***** ***** a fost atribuit în proprietatea exclusivă a lui *****, hotărârea fiind definitivă și executorie de la data pronunțării. Reclamanta a menționat și faptul că a întreprins demersurile necesare pentru radierea dreptului său de proprietate din registrele cadastrale.

În consecință, reclamanta a solicitat anularea avizului de plată și a răspunsului emis de Primăria municipiului Chișinău, constatarea inexistenței datoriei fiscale în sumă de 2.655,89 lei în sarcina sa și atribuirea obligației de plată lui *****, în calitate de beneficiar efectiv al bunului imobil. Totodată, a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată, inclusiv a cheltuielilor pentru asistență juridică și a altor cheltuieli suportate în legătură cu examinarea cauzei.

În drept, reclamanta și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 17, art. 39 alin. (1) și (2), art. 206 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, precum și pe dispozițiile art. 277 alin. (1) și (2) din Codul fiscal.

Obiecțiile autorității publice pîrîte.

La data de 23 octombrie 2025, autoritatea publică pârâtă Primăria municipiului Chișinău a depus referință, solicitând respingerea acțiunii ca neîntemeiată (f.d. 46-51).

În motivarea poziției sale, autoritatea publică pârâtă a susținut că actul administrativ contestat a fost emis în mod legal, în baza informațiilor oficiale din Registrul bunurilor imobile și a evidențelor fiscale gestionate de autoritatea fiscală locală. Potrivit datelor cadastrale existente la momentul emiterii avizului, bunul imobil situat în mun. *****, str. ***** *****, *****, figura în proprietatea comună a foștilor soți ***** și *****, nefiind înregistrată o hotărâre definitivă de partaj în registrul cadastral.

Autoritatea publică pârâtă a menționat că datoria fiscală în sumă de 2.655,89 lei a fost calculată automat în temeiul datelor oficiale disponibile, fără existența unor erori de fapt sau de drept. Totodată, a subliniat că împrejurarea aflării reclamantei peste hotarele țării nu o exonerează de obligațiile fiscale aferente bunurilor imobile deținute în proprietate.

De asemenea, s-a precizat că avizul de plată a fost întocmit anterior atribuirii exclusive a dreptului de proprietate asupra imobilului către *****, prin urmare, la data emiterii acestuia, obligația fiscală revenea ambilor coproprietari. În răspunsul oferit reclamantei, autoritatea publică locală a precizat că hotărârea judecătorească prezentată nu conținea mențiunea privind caracterul definitiv și executoriu necesar pentru operarea modificărilor în Registrul bunurilor imobile.

În drept, autoritatea publică pârâtă a invocat prevederile art. 209 alin. (1) lit. a) și b), art. 27 alin. (3) din Codul administrativ, precum și dispozițiile Codului fiscal referitoare la subiectul impunerii. Potrivit acesteia, în lipsa unei hotărâri judecătorești definitive și înregistrate în

registrul cadastral, autoritatea fiscală nu dispunea de temei juridic pentru modificarea contribuabilului obligat la plata impozitului.

Autoritatea publică pârâtă a susținut că actul administrativ contestat beneficiază de prezumția de legalitate, iar reclamanta nu a prezentat probe suficiente care să demonstreze nelegalitatea avizului sau inexistența datoriei fiscale.

În concluzie, Primăria municipiului Chișinău a apreciat că avizul de plată a fost emis în limitele competenței sale și cu respectarea prevederilor legale aplicabile, solicitând respingerea cererii de chemare în judecată, menținerea în vigoare a Avizului de plată nr. 0100221276044EB din 25 septembrie 2024 și încasarea cheltuielilor de judecată de la reclamantă.

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată.

În ședința de judecată reclamanta Angela Bilic nu s-a prezentat, fiind reprezentată de avocatul ales, Corina Dani (împuternicită în baza mandatului avocațial seria MA nr. 2239553), care atât în cadrul dezbaterilor judiciare, cât și prin pledoaria scrisă a susținut integral acțiunea înaintată, reiterând argumentele expuse în cererea de chemare în judecată și solicitând admiterea acesteia în totalitate, în sensul formulat. Totodată, s-a precizat că, la data emiterii avizului contestat, situația juridică a imobilului trebuia să reflecte efectele Deciziei Curții de Apel Bălți din 15 mai 2024, prin care apartamentul litigios a fost atribuit în proprietatea exclusivă a lui *****.

În ședința de judecată reprezentantul pârâtului nu s-a prezentat, deși a fost legal citat (f.d. 45, 63). Acesta nu a informat instanța despre motivele absenței, nu a depus o cerere de amânare a ședinței și nici o cerere de examinare a cauzei în lipsa sa, în condițiile art. 206 Cod de procedură civilă. În aceste circumstanțe, în temeiul prevederilor art. 218 lit. d) Cod administrativ, s-a dispus examinarea cauzei în absența reprezentantului autorității pîrîte.

Verificarea întrunirii condițiilor de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ.

În privinţa admisibilității acţiunii în contencios administrativ, instanța de judecată relevă următoarele.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Potrivit art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Conform art. 207, alin. (2) Cod administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când:

a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;

c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;

d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209;

e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17;

f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208;

g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Lista temeiurilor de inadmisibilitate a acțiunii în contenciosul administrativ prevăzută de art. 207, alin. (2) din Codul administrativ nu este una exhaustivă, ci enunțiativă, fapt care poate fi dedus din interpretarea literală a cuvintelor ”în special cînd” din cuprinsul acestui text de lege.

Prin urmare, prin raportare la prevederile art. 207, alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ sau a unor capete de cerere din cuprinsul acțiunii în contencios administrativ, nefiind legată exclusiv de temeiurile de inadmisinbilitate menționate la art. 207, alin. (2) din Codul administrativ.

Dispozițiile legale citate mai sus enunță temeiurile de bază de admisibilitate a acțiunii în contencios administrative, după cum urmează:

a) prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului;

b) competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ;

c) respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ;

d) respectarea procedurii prealabile;

e) respectarea termenului de înaintare a acțiunii;

f) prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Respectiv, instanța de judecată va analiza fiecare temei de admisibilitate a acțiunii în contencios administrative în baza criteriilor enunțate.

Având în vedere necesitatea verificării întrunirii condițiilor de admisibilitate, instanța urmează să stabilească, cu prioritate, tipul acțiunii cu care a fost sesizată.

Din materialele dosarului rezultă că, prin Avizul de plată nr. 0100221276044EB din 25 septembrie 2024 privind impozitul pe bunurile imobile pentru anul 2024, au fost calculate obligațiile fiscale aferente apartamentului ***** din str. ***** ***** și apartamentului ***** din ***** *****. Totodată, în același aviz a fost inclusă și o restanță în sumă de 2.655,89 lei, aferentă impozitului pe bunul imobil situat în mun. *****, str. ***** *****, ***** (f.d. 5 din dosarul administrativ).

La 10 octombrie 2024, reclamanta ***** a formulat cerere prealabilă către Primăria municipiului Chișinău, solicitând anularea obligației de plată a datoriei respective și transferarea acesteia în sarcina lui *****, pe motiv că acesta ar fi beneficiarul efectiv al imobilului începând cu anul 2018 (f.d. 3-4 din dosarul administrativ).

Prin răspunsul nr. 2-04/1-1325 din 28 octombrie 2024, Primăria municipiului Chișinău a respins cererea, reținând că evidența obiectelor și subiecților impunerii este gestionată prin Sistemul Informațional Automatizat „Cadastru Fiscal”, în baza informațiilor furnizate de organul cadastral. În urma verificărilor efectuate, autoritatea a constatat că, pentru perioada 2019–2022, impozitul aferent apartamentului ***** din str. ***** ***** a fost calculat pe numele reclamantei în calitate de coproprietar, iar obligațiile fiscale nu au fost achitate. Astfel, în contul acesteia figura o restanță compusă din suma de bază și majorările de întârziere aferente. Autoritatea a apreciat că, având în vedere răspunderea solidară a coproprietarilor pentru

obligațiile fiscale aferente bunului imobil, nu există temei legal pentru transferarea datoriei în contul lui *****. Totodată, s-a menționat că partajarea obligațiilor dintre coproprietari nu ține de competența Primăriei municipiului ***** (f.d. 14 din dosarul administrativ).

Răspunsul respectiv a fost comunicat reclamantei prin scrisoare recomandată și recepționat la data de 4 noiembrie 2024, fapt confirmat prin avizul poștal anexat la dosar (f.d. 15 din dosarul administrativ).

Nefiind de acord cu soluția adoptată de autoritatea publică, la 4 decembrie 2024 reclamanta ***** a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune în contencios administrativ (f.d. 5-7).

Astfel, pornind de la circumstanțele nominalizate și solicitările invocate, instanța constată că acțiunea înaintată de către reclamantă reprezintă o acțiune în contestare în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. a) Codul administrativ. Or, elementul central al obiectului acțiunii în contestare rezidă în faptul că reclamantul urmărește pe cale judiciară scopul de a anula actul administrativ individual defavorabil.

a) În ceea ce privește prima condiție de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ, care presupune existența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprins de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public și comunicat destinatarului, în cadrul examinării cauzei s-a constatat că, având în vedere conținutul acțiunii formulate de reclamantă și esența revendicărilor acesteia, Angela Bilic contestă Avizul de plată nr. 0100221276044EB din 25 septembrie 2024, în partea ce vizează obligația fiscală aferentă bunului imobil situat în mun. *****, str. ***** *****, *****.

În privința primei condiții de admisibilitate se constată că avizul de plată nr. 0100221276044EB, în sensul prevederilor art. 10 și 11 al Codului administrativ, reprezintă act administrativ individual, emanând de la o autoritate publică ca măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual, având caracter defavorabil, ori în speță reclamanta susține că prin emiterea lui i-au fost afectate drepturile și interesele patrimoniale, prin stabilirea în sarcina sa a unei obligații fiscale pe care o consideră neîntemeiată.

b) Referitor la cea de-a doua condiție de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ, care vizează competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ, se apreciază că la caz, competența pentru examinarea prezentei acțiuni, în conformitate cu prevederile art.191 alin. (1) și art.196 alin. (1) Cod administrativ revine Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani), astfel, cererea de chemare în judecată fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

c) Referitor la cea de-a treia condiție de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ, care vizează respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată relevă că cererea de chemare în judecată înaintată de reclamantă corespunde în totalitate exigențelor privind forma și conținutul, iar careva inadvertențe în acest sens nu au fost constatate și nici invocate de către pîrît.

d) Referitor la cea de-a patra și a cincea condiție de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ, care vizează respectarea procedurii prealabile și a termenului de înaintare a acțiunii, instanța de judecată reține următoarele.

Potrivit art. 208 alin. (1) și (3) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă. Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual.

Conform art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acțiunea în contestare şi acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător.

În speță, instanța reține că reclamanta s-a adresat inițial Primăriei municipiului Chișinău cu o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea Avizului de plată nr. 0100221276044EB din 25 septembrie 2024, în partea ce vizează obligațiile fiscale aferente apartamentului ***** din str. ***** *****, precum și transferarea restanței fiscale în contul lui *****, pe care îl consideră beneficiar efectiv al bunului imobil (f.d. 3-12 din dosarul administrativ).

Prin răspunsul nr. 2-04/1-1325 din 28 octombrie 2024, autoritatea pârâtă a respins cererea ca neîntemeiată. Răspunsul a fost comunicat reclamantei prin scrisoare recomandată și recepționat la data de 4 noiembrie 2024, fapt confirmat prin avizul poștal anexat la dosar (f.d. 14-15 din dosarul administrativ).

Ulterior, la data de 4 decembrie 2024, reclamanta, prin intermediul reprezentantului său, a sesizat instanța de judecată cu prezenta acțiune în contencios administrativ.

Prin urmare, instanța reține că procedura prealabilă obligatorie a fost respectată, iar acțiunea a fost depusă în termenul legal prevăzut de art. 209 din Codul administrativ.

e) Referitor la cea de-a șasea condiție de admisibilitate a acțiunii în contencios administrativ, care vizează revendicarea de către reclamant a unui drept vătămat propriu căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă, instanța de judecată reține următoarele.

Admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată *inter alia* de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice.

Art. 43 alin. (1) din Constituție, stabilește că orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiţii echitabile şi satisfăcătoare de muncă, precum şi la protecţia împotriva şomajului.

Din prevederile art. 53, alin. (1) din Constituție, rezultă că persoana *vătămată într-un drept* ***al său*** (s.i.) de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Din prevederile art. 20 din Codul administrativ rezultă: dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Din prevederile art. 207, alin. (2), lit. e) Cod administrativ, rezultă că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Conform art. 39 din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

În art. 17 se dă noțiunea dreptului vătămat, în sens material, iar noțiunea „revendică încălcarea” din dispozițiile normelor art. 189 și art. 207 alin. (1) lit. e) Cod administrativ, relevă

un aspect procesual și se referă la dreptul reclamantului de a înainta acțiunea în contencios administrativ.

Prin urmare, reclamantul are dreptul de a sesiza instanța ori de câte ori, dintr-o analiză sumară a circumstanțelor – inclusiv a conținutului cererii, a actelor administrative contestate și a documentelor din dosar – reiese o posibilă atingere adusă unui drept subiectiv. Această probabilitate este prezumată atunci când persoana este destinatarul unui act administrativ individual cu caracter defavorabil sau are calitatea de terț afectat.

Așadar, noțiunea de „revendicare a încălcării" nu se confundă cu cea de „vătămare a dreptului": prima fundamentează dreptul procesual de a acționa în instanță, iar a doua trebuie dovedită în cadrul fondului cauzei. Stabilirea vătămării este, așadar, o chestiune de fond și nu o condiție preliminară pentru accesul la justiție, în acord cu prevederile art. 6 din CEDO, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 39 din Codul administrativ.

În acest context, instanța reține că reclamanta Angela Bilic invocă existența unui drept vătămat în sensul art. 17 din Codul administrativ, susținând că prin emiterea Avizului de plată nr. 0100221276044EB din 25 septembrie 2024 i-a fost afectată sfera drepturilor și intereselor sale patrimoniale. În esență, aceasta consideră că obligația fiscală stabilită în sarcina sa pentru bunul imobil situat în mun. *****, str. ***** *****, ***** este neîntemeiată și contrară situației juridice reale a imobilului.

Prin urmare, instanța constată că este întrunită și condiția prevăzută de art. 39 din Codul administrativ privind revendicarea vătămării unui drept prin activitatea administrativă contestată.

Alte motive de inadmisibilitate a acțiunii în baza art.207 Cod administrativ, la caz lipsesc.

Astfel, acțiunea este admisibilă.

Temeinicia acțiunii.

Examinînd acțiunea depusă, audiind explicațiile participanților la proces și analizînd probele administrate, în contextul corelării acestora și în raport cu prevederile legale aplicabile, instanța de judecată, ajunge la concluzia că acțiunea formulată este neîntemeiată și pasibilă de a fi respinsă, din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 20, alin. (1) din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 189, alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 219, alin. (1) Cod administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Din prevederile art. 224, alin. (1) Cod administrativ rezultă că examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;

b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și

obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată;

d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existența sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul;

e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul;

f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).

În procesul examinării cauzei, s-a constatat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 10 decembrie 2018 a fost desfăcută căsătoria dintre ***** și *****, căsătorie înregistrată la 06 noiembrie 1999 (f.d. 67-69). Această împrejurare este confirmată și prin Certificatul de divorț nr. 272 din 28 septembrie 2019 (f.d. 70).

La 11 iunie 2019, *****, reprezentat de avocatul *****, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** privind partajul bunurilor proprietate comună în devălmășie (f.d. 18-19).

Ulterior, prin Decizia Curții de Apel Bălți din 15 mai 2024, s-a dispus partajarea bunurilor din proprietatea comună în devălmășie a foștilor soți, fiind atribuit în proprietatea exclusivă a lui ***** apartamentul ***** din mun. *****, str. ***** *****, cu nr. cadastral *****, hotărârea fiind definitivă și executorie de la data pronunțării (f.d. 78-84).

Potrivit Avizului de plată nr. 0100221276044EB din 25 septembrie 2024, emis de Direcția colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul Primăriei municipiului Chișinău, reclamantei ***** i-au fost calculate obligațiile fiscale aferente impozitului pe bunurile imobile pentru anul 2024, fiind incluse impozitele pentru apartamentul ***** din str. ***** ***** (nr. cadastral *****), în sumă de 387,38 lei, precum și pentru apartamentul ***** din ***** ***** (nr. cadastral *****), în sumă de 603,46 lei.

Totodată, în același aviz a fost indicată o datorie în sumă de 2.655,89 lei, aferentă unei perioade anterioare, privind apartamentul ***** din str. ***** *****, mun. ***** (nr. cadastral *****), bun care a constituit obiect al coproprietății reclamantei ***** și al lui ***** (f.d. 5 din dosarul administrativ).

Conform extrasului din Registrul Bunurilor Imobile (RBI), se confirmă că ***** și ***** figurează ca coproprietari ai bunului imobil situat în mun. *****, str. ***** *****, *****, în temeiul Contractului de vânzare-cumpărare nr. 43 din 13 ianuarie 2009 (f.d. 71).

La 10 octombrie 2024, reclamanta a adresat Primăriei municipiului ***** o cerere prealabilă prin care a solicitat anularea obligației de plată a datoriei și transferarea acesteia în sarcina lui *****, invocând că acesta ar fi beneficiarul efectiv al imobilului începând cu anul 2018 (f.d. 3-4 din dosarul administrativ).

Prin răspunsul nr. 2-04/1-1325 din 28 octombrie 2024, Primăria municipiului ***** a respins cererea, reținând că evidența obiectelor și subiecților impunerii este gestionată prin Sistemul Informațional Automatizat „Cadastru Fiscal”, în baza datelor furnizate de organul cadastral. În urma verificărilor, s-a stabilit că pentru perioada 2019–2022 impozitul aferent apartamentului ***** din str. ***** ***** a fost calculat pe numele reclamantei, în calitate de

coproprietar, obligațiile fiscale nefiind achitate, rezultând o restanță compusă din debitul principal și majorările de întârziere.

Autoritatea publică pârâtă a apreciat că, în condițiile răspunderii solidare a coproprietarilor pentru obligațiile fiscale aferente bunurilor imobile, nu există temei legal pentru transferarea datoriei în sarcina lui *****, iar partajarea obligațiilor fiscale nu intră în competența sa (f.d. 14 din dosarul administrativ).

Răspunsul a fost comunicat reclamantei prin scrisoare recomandată și recepționat la data de 4 noiembrie 2024, fapt confirmat prin avizul poștal anexat dosarului (f.d. 15 din dosarul administrativ).

Instanța de judecată relevă că la baza statului de drept, consacrat de art. 1 alin. (3) din Constituţie, stă *principiul legalităţii* **şi** *supremației dreptului*.

Legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normelor juridice cuprinse în diverse acte normative cu normele juridice superioare ca forță juridică, iar toate acestea, cu normele constituționale (art. 7 din Constituție), precum și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte (art. 4, alin. (2) și art. 8 din Constituție).

În domeniul dreptului administrativ, legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea actului administrativ cu normele superioare, care stabilesc condiţii privind adoptarea sau emiterea lor cuprinse în actele legislative. Importanţa principiului legalităţii presupune ca legea să fie respectată, această exigenţă existând nu doar pentru indivizi, dar în mod egal şi pentru autorităţile publice şi private.

În măsura în care legalitatea vizează actele administrative emise de către autoritățile publice, exigenţa este ca acestea să acţioneze în strictă conformitate cu actele legislative, în limita competenței și atribuţiilor care le-au fost conferite și cu respectarea procedurii reglementate de lege.

Art. 21 din Codul administrativ, intitulat ”Legalitatea” consacră principiul legalității ca fiind un principiu comun atît procedurii administrative, cît și procedurii contenciosului administrativ, statuînd că:

(1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

(2) Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

(3) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decît în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Instanța de judecată relevă că principiul legalității poate fi analizat în două sensuri:

- *formal*, și
- *material*.

Legalitatea activității administrative se referă deopotrivă atît la *aspectul formal* (acționarea autorităților publice în limitele competenței și atribuţiilor care le-au fost conferite și cu respectarea procedurii administrative reglementate de lege), cît și *aspectul material* (acționarea autorităților publice în strictă conformitate cu actele legislative de nivel superior).

Prin urmare, instanța de judecată va analiza în partea motivantă a prezentei hotărîri dacă autoritatea publică pîrîtă a respectat atît aspectul formal, cît și material al principiului legalității în activitatea administrativă pe care a desfășurat-o în raport cu reclamanta.

I. Referitor la respectarea de către autoritatea publică pîrîtă a aspectului *formal* a principiului legalității, instanța de judecată relevă că legalitatea formală sau procedurală asigură

desfășurarea unei proceduri administrative echitabile pentru cetățeni, iar Codul administrativ reglementează anumite garanții procedurale care au menirea de a garanta dreptul la o bună administrare prin desfășurarea unei proceduri administrative echitabile de către autoritățile publice.

Implicit, desfășurarea unei proceduri administrative de către autoritățile publice cu desconsiderarea garanțiilor procedurale reglementate de Codul administrativ în Cartea a doua, are ca efect nu doar încălcarea drepturilor procedurale ale participanților la procedura administrativă, ci afectează însăși substanța dreptului subiecților de drept la o procedură administrativă echitabilă, aceasta devenind una inechitabilă.

Din prevederile art. 11, alin. (1) și (2) Cod administrativ rezultă că actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

(2) Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sînt afectate de actul administrativ individual, nu sînt destinatarii acestuia.

Se reiterează că Avizul de plată nr. 0100221276044EB din 25 septembrie 2024, emis de Direcția colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul Primăriei municipiului Chișinău, constituie un act administrativ individual defavorabil în sensul art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, întrucât stabilește în sarcina reclamantei Angela Bilic obligații fiscale ce îi afectează drepturile și interesele patrimoniale.

Prin prisma normelor enunțate, se reține că destinatarul actului administrativ individual este exclusiv persoana în privința căreia acesta produce efecte juridice directe, respectiv, la caz, reclamanta Angela Bilic.

Din prevederile art. 44, alin. (1) Cod administrativ rezultă că sînt participanți la procedura administrativă: autoritatea publică, orice persoană fizică și juridică care a solicitat inițierea procedurii sau în privința căreia procedura a fost inițiată, precum și orice altă persoană atrasă de autoritatea publică în procedura administrativă.

Totodată, art. 44, alin. (3) Cod administrativ stabilește în mod imperativ faptul că autoritatea publică este obligată să atragă în procedura administrativă, din oficiu sau la cerere, persoanele ale căror drepturi pot fi afectate prin procedura administrativă. Dacă are cunoștință despre astfel de persoane, autoritatea publică le informează despre inițierea sau desfășurarea procedurii administrative.

În speța de față, având în vedere natura procedurii administrative, nu se constată vreo încălcare sau posibilitate de afectare a drepturilor terțelor persoane prin procedura administrativă desfășurată de Primăria mun. Chișinău, ca autoritate emitentă a actului administrativ.

Din prevederile art. 70, alin. (1) și (2) Cod administrativ rezultă:

(1) Dacă inițiază o procedură administrativă din oficiu, autoritatea publică informează în scris participanții despre aceasta în decursul unui termen rezonabil.

(2) Dacă inițiază o procedură administrativă la cerere și la procedură participă și alte persoane, autoritatea publică îi informează în scris, în decursul unui termen rezonabil, despre procedura inițiată.

În prezenta cauză, instanța reține că procedura administrativă fiscală a fost inițiată din oficiu de către Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul Primăriei municipiului Chișinău, în cadrul activității de stabilire a obligațiilor fiscale aferente bunurilor imobile.

Astfel, prin somația nr. 0002304 din 25.09.2024, reclamanta ***** a fost informată cu privire la obligațiile fiscale stabilite în sarcina sa, aferente impozitului pentru bunurile imobile (f.d. 5 verso din dosarul administrativ).

Instanța reține că informațiile privind desfășurarea procedurii administrative au fost comunicate reclamantei în formă scrisă, în condițiile legii, fapt confirmat prin actele anexate la dosarul administrativ, nefiind constatate încălcări ale obligației de informare prevăzute de Codul administrativ.

Din prevederile art. 94, alin. (1) și (2) Cod administrativ, rezultă:

(1) Înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis.

(2) Audierea poate fi făcută verbal sau în scris.

În speța de față, instanța reține că, deși autoritatea publică nu a realizat o audiere directă a reclamantei anterior emiterii actului administrativ individual defavorabil, din materialele dosarului rezultă că au fost respectate garanțiile procedurale esențiale prevăzute de Codul administrativ.

Astfel, Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul Primăriei municipiului Chișinău, anterior emiterii Avizului de plată privind impozitul pe bunurile imobile, a verificat datele relevante din Sistemul Informațional Automatizat „Cadastru Fiscal”, precum și din Registrul Bunurilor Imobile, gestionat de Instituția Publică „Cadastrul Bunurilor Imobile” a Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, în baza cărora au fost stabilite obiectele impunerii și subiecții obligației fiscale.

Totodată, reclamantei i-au fost comunicate informațiile relevante privind temeiurile de calcul al impozitului, fiind asigurată posibilitatea de a-și exprima poziția în formă scrisă și de a prezenta înscrisuri justificative. De asemenea, aceasta a exercitat efectiv dreptul de apărare prin formularea cererii prealabile, prin care a contestat actul administrativ și a solicitat modificarea situației fiscale.

Instanța reține că, potrivit art. 123 din Codul administrativ, anumite vicii de formă și procedură ale actelor administrative individuale pot fi remediate până la finalizarea dezbaterilor judiciare în prima instanță, inclusiv prin efectuarea ulterioară a audierii sau completarea motivării actului administrativ.

În speță, acest viciu a fost acoperit în cadrul controlului judiciar, reclamanta beneficiind de posibilitatea deplină de a-și prezenta argumentele, apărările și probele în susținerea pretențiilor formulate.

În aceste circumstanțe, instanța constată că procedura administrativă a fost desfășurată cu respectarea etapelor prevăzute de Codul administrativ, fiind asigurate garanțiile procedurale ale participanților, în special dreptul la informare și dreptul de a-și expune punctul de vedere.

Prin urmare, instanța reține că autoritatea publică pârâtă a respectat cerințele formale ale principiului legalității în cadrul activității administrative contestate.

II. Referitor la respectarea de către autoritatea publică pîrîtă a aspectului material a principiului legalității, instanța de judecată relevă că pentru a stabili dacă actele contestate de

către reclamantă sunt legale și întemeiate, instanța de judecată le va raporta la prevederile relevante ale legislației.

Conform art. 220, alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93, iar potrivit art.221 alin.(1) al aceluiași act normativ, autoritățile publice sunt obligate să prezinte instanței de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanței de judecată, autoritățile publice sunt obligate să prezinte suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, și să acorde informații.

Art. 93 Cod administrativ stabileşte sarcina probaţiunii, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), *fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale*. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În concordanță cu art.156 din Codul fiscal, în cadrul primăriilor funcţionează serviciul de colectare a impozitelor şi taxelor locale cu atribuţii de administrare a impozitelor şi taxelor. Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale exercită, corespunzător domeniului de activitate, atribuţiile de popularizare a legislaţiei fiscale şi de examinare a petiţiilor, cererilor şi reclamaţiilor contribuabililor, de asigurare a evidenţei integrale şi conforme a contribuabililor ale căror obligaţii fiscale sînt calculate de serviciul respectiv şi a evidenţei acestor obligaţii, alte atribuţii prevăzute expres de legislaţia fiscală. Atribuţiile privind compensarea sau restituirea sumelor plătite în plus, privind efectuarea controlului fiscal sînt exercitate, conform prezentului cod, în comun cu Serviciul Fiscal de Stat. Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale efectuează executarea silită a obligației fiscale restante în raport cu plățile și contribuabilii administrați, în modul stabilit de Codul de procedură civilă și Codul de executare.

Conform art. 157 din Codul fiscal:

(1) Serviciul de colectare a impozitelor şi taxelor locale este învestit, corespunzător domeniului de activitate stabilit la art.156, cu dreptul de a efectua de sine stătător:

a) calcularea obligaţiilor fiscale în raport cu plăţile şi contribuabilii administraţi;

b) ţinerea evidenţei contribuabililor şi obligaţiilor fiscale administrate;

c) aplicarea majorărilor de întîrziere (penalităţilor);

d) încasarea în numerar a impozitelor, taxelor, majorărilor de întîrziere (penalităţilor) şi/sau amenzilor;

e) alte drepturi prevăzute expres de legislaţia fiscală.

(2) Serviciul de colectare a impozitelor şi taxelor locale exercită împreună cu Serviciul Fiscal de Stat următoarele drepturi:

a) controlează autenticitatea datelor din documentele de evidenţă şi din dările de seamă fiscale ale contribuabilului;

b) efectuează controale asupra modului în care contribuabilul respectă legislaţia fiscală, conform competenţei de administrare;

c) cere explicaţiile şi informaţiile de rigoare asupra problemei identificate în timpul controlului;

d) cere şi primeşte gratuit, în procesul controalelor fiscale, de la orice persoană informaţii, date, documente necesare în exercitarea atribuţiilor, cu excepţia informaţiilor care constituie secret de stat, precum şi copiile de pe ele, dacă acestea se anexează la actul de control;

e) compensează şi/sau restituie sumele plătite în plus.

Potrivit prevederilor art. 158 din Codul fiscal, sunt stabilite atribuțiile și obligațiile serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale.

Astfel, serviciul de colectare a impozitelor şi taxelor locale este obligat, corespunzător domeniului de activitate stabilit la art.156 şi referitor la obligaţiile fiscale a căror evidenţă este ţinută de el:

a) să acţioneze în strictă conformitate cu prezentul cod şi cu alte acte normative;

b) să trateze cu respect şi corectitudine contribuabilul, reprezentantul lui, alţi participanţi la raporturile fiscale;

c) să popularizeze legislaţia fiscală;

d) să informeze contribuabilul, în cazurile prevăzute de legislaţia fiscală sau la solicitarea acestuia, despre drepturile şi obligaţiile lui;

e) să informeze contribuabilul, la cerere, despre impozitele şi taxele în vigoare, despre modul şi termenele lor de achitare şi despre actele normative privind impozitele şi taxele administrate;

f) să primească şi să înregistreze cereri, comunicări şi alte informaţii despre încălcările fiscale şi să le verifice, după caz;

g) să prezinte lunar, nu mai tîrziu de data de 5 a fiecărei luni, Serviciului Fiscal de Stat darea de seamă privind impozitele şi taxele administrate;

h) la cererea contribuabilului, depusă pe suport de hârtie sau în formă electronică, în care se indică destinaţia certificatului, să elibereze în forma solicitată – pe suport de hârtie sau în formă electronică, în cazurile reglementate de legislaţie sau la solicitarea organelor şi autorităţilor publice abilitate legal, certificate privind lipsa sau existenţa restanţelor faţă de buget referitoare la obligaţiile fiscale a căror evidenţă o ţine;

i) să ţină evidenţa contribuabililor ale căror obligaţii fiscale sînt calculate de serviciul respectiv şi evidenţa acestor obligaţii fiscale, inclusiv a restanţelor, să transfere la buget sumele încasate ca impozite, taxe, majorări de întîrziere (penalităţi), amenzi, conform legislaţiei fiscale şi în modul stabilit de Guvern;

j) să întocmească, cu concursul Serviciului Fiscal de Stat, avizele de plată a obligaţiilor fiscale, să distribuie gratuit contribuabililor formulare tipizate de dări de seamă fiscale;

k) să remită contribuabililor, conform legislaţiei fiscale, avizele de plată a obligaţiilor fiscale, precum şi deciziile emise;

k^1) să efectueze executarea silită a obligației fiscale restante în raport cu plățile și contribuabilii administrați, în modul stabilit de Codul de procedură civilă și Codul de executare;

l) în comun cu Serviciul Fiscal de Stat, să execute, la cererea contribuabilului, compensarea sau perfectarea materialelor pentru restituirea sumelor plătite în plus sau a sumelor care, conform legislaţiei fiscale, urmează a fi restituite, să efectueze controale fiscale şi să întocmească actele de rigoare;

m) să execute alte obligaţii prevăzute expres de legislaţia fiscală.

Potrivit art.4 și 5 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543 din 25.02.1998, terenurile, clădirile și construcțiile legate solid de pământ, apartamentele și alte încăperi izolate și drepturile asupra lor sunt supuse înregistrării obligatorii în registrul bunurilor imobile.

Conform art.22 alin. (2) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25.02.1998, Registrul bunurilor imobile conţine înscrieri privind fiecare bun imobil, dreptul de proprietate şi alte drepturi patrimoniale, titularii de drepturi, documentele ce confirmă drepturile, tranzacţiile cu bunuri imobile şi alte temeiuri ale naşterii, modificării, grevării şi stingerii drepturilor.

Potrivit prevederilor art.160 al Codului fiscal, organizarea și funcționarea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale sunt reglementate printr-un regulament, aprobat de

consiliul local. Regulamentul este elaborat în baza unui regulament-tip, aprobat de Guvern. În sate (comune), funcțiile perceptorului pot fi exercitate, ca excepție, de secretarul primăriei sau de un alt funcționar al ei care nu este învestit cu dreptul de a semna documente de casă. În condițiile legii, funcțiile perceptorului pot fi realizate prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară din care face parte autoritatea respectivă sau pot fi delegate altor autorități ale administrației publice locale.

În conformitate cu pct.3 din Regulamentul-tip privind serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei, serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei este un organ cu atribuții de administrare fiscală. Funcțiile SCITL sunt exercitate prin intermediul perceptorilor fiscali. Ca excepție, aceste funcții pot fi exercitate de secretarul sau de un alt funcționar al primăriei, care nu este învestit cu dreptul de a semna documente de casă.

În context, se impune a fi specificat că, conform Anexei nr.1 la Decizia Consiliului Municipal nr. 2/3 din 20.11.2019, Direcția de colectare a impozitelor este o subdiviziune structurală a aparatului primăriei mun. Chișinău în subordinea Primarului General, dar nu a Consiliului Municipal.

Conform art.277 alin. (1) lit.(a) din Codul fiscal, subiecți ai impunerii sunt persoanele juridice și persoanele fizice rezidenți și nerezidenți ai Republicii Moldova: a) proprietarii bunurilor imobiliare de pe teritoriul Republicii Moldova.

Aderent, alin. (3)-(4) al aceluiași articol, stabilește că în cazul în care bunurile imobiliare se află în proprietate (în folosinţă) comună în diviziune a mai multor persoane, subiect al impunerii este considerată fiecare dintre aceste persoane, în cota-parte care îi revine. În cazul în care bunurile imobiliare se află în proprietate comună în devălmăşie, subiect al impunerii este considerată, în baza acordului comun, unul din proprietari (coproprietari). În acest caz toţi proprietarii (coproprietarii) poartă o răspundere solidară pentru îndeplinirea obligaţiilor fiscale.

Conform art.278 alin.(1) al Codului fiscal, obiecte ale impunerii sunt bunurile imobiliare, inclusiv terenurile din intravilan sau din extravilan, clădirile, construcțiile, casele de locuit individuale, apartamentele și alte încăperi izolate, inclusiv bunurile imobiliare aflate la o etapă de finisare a construcției de 50% și mai mult, rămase nefinisate timp de 3 ani după începutul lucrărilor de construcție. Gradul de finalizare a construcției în scopul impozitării se determină de către experții tehnici în construcții sau de către agenții economici cu activități în domeniul expertizei tehnice, sau de către autoritatea administrației publice locale, în baza metodei stabilite de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul construcțiilor.

Conform art.280 alin. (1) Cod fiscal, cotele impozitului pe bunurile imobiliare: a) pentru bunurile imobiliare cu destinație locativă (apartamente și case de locuit individuale, terenuri aferente acestor bunuri); pentru garajele și terenurile pe care acestea sunt amplasate, loturile întovărășirilor pomicole cu sau fără construcții amplasate pe ele: - cota maximă – 0,4% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare; - cota minimă – 0,05% din baza impozabilă a bunurilor imobiliare. Cota concretă se stabilește anual de către autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale.

Conform art.281 alin. (1) din Codul fiscal, suma impozitului pe bunurile imobiliare ale persoanelor fizice care nu sunt înregistrate în calitate de întreprinzător se calculează anual pentru fiecare obiect al impunerii, pornindu-se de la baza impozabilă a bunurilor imobiliare, calculată conform situației de la 1 ianuarie a perioadei fiscale respective, de către serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale ale primăriilor. În cazul în care baza impozabilă este evaluată de către organele cadastrale teritoriale în cursul anului fiscal până la expedierea avizelor de plată,

suma impozitului pe bunurile imobiliare pentru anul respectiv se calculează pornindu-se de la valoarea estimată în scopul impozitării bunurilor imobiliare, înregistrată în cadastrul fiscal.

În conformitate cu art.283 alin.(1) lit. h) al Codului fiscal, de impozitul pe bunurile imobiliare sunt scutiți persoanele de vârstă pensionară, persoanele cu dizabilități severe și accentuate, persoanele cu dizabilități din copilărie, persoanele cu dizabilități medii (participanți la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova, participanți la acțiunile de luptă din Afghanistan, participanți la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl), precum și persoanele supuse represiunilor și ulterior reabilitate).

Potrivit prevederilor art.285 alin. (1) Cod fiscal, Agenția Servicii Publice prezintă, zilnic, Serviciului Fiscal de Stat informația cu privire la fiecare obiect și subiect al impunerii cu impozitul pe bunurile imobiliare. Structura informației și modul de transmitere a acesteia se stabilesc de Serviciul Fiscal de Stat.

Potrivit prevederilor art.287 al Codului fiscal, Serviciul Fiscal de Stat, în baza datelor prezentate de organele cadastrale teritoriale, organizează ținerea cadastrului fiscal și monitoringul informației privind fiecare subiect și obiect al impunerii. Forma și metodele de tinere a cadastrului fiscal, de eliberare a informației pe care o conține se stabilesc de către Serviciul Fiscal de Stat.

Totodată, se reține că, prin noțiunea de impozit pe bunurile imobiliare, se înțelege impozitul local care reprezintă o plată obligatorie la buget de la valoarea bunurilor imobiliare, iar suma impozitului pe bunurile imobiliare ale persoanelor fizice care nu sunt înregistrate în calitate de întreprinzător se calculează anual pentru fiecare obiect al impunerii, pornindu-se de la baza impozabilă a bunurilor imobiliare, calculată conform situației de la 1 ianuarie a perioadei fiscale respective, de către serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale ale primăriilor.

În ordinea prevederilor legale aplicabile, instanța reține că Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul Primăriei municipiului Chișinău, în calitate de serviciu de administrare fiscală locală, își exercită atribuțiile în temeiul art. 156–158 din Codul fiscal, utilizând datele oficiale din Sistemul Informațional Automatizat „Cadastru Fiscal”, administrat de Serviciul Fiscal de Stat, precum și informațiile din Registrul bunurilor imobile, ținut de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

În conformitate cu art. 157 din Codul fiscal, acest serviciu este învestit cu competența de a calcula obligațiile fiscale, de a ține evidența contribuabililor și a obligațiilor fiscale, de a aplica majorări de întârziere, precum și de a întocmi și remite avizele de plată aferente impozitului pe bunurile imobile, în baza datelor furnizate de organele cadastrale și fiscale competente.

Totodată, potrivit art. 277 alin. (1) și (3)–(4) din Codul fiscal, subiecți ai impunerii sunt proprietarii bunurilor imobile, iar în cazul bunurilor aflate în proprietate comună în devălmășie, toți coproprietarii au calitatea de subiect al impunerii și poartă răspundere solidară pentru obligațiile fiscale aferente, indiferent de modul intern de utilizare a bunului sau de înțelegerile dintre aceștia privind folosința acestuia.

În conformitate cu art. 281 din Codul fiscal, impozitul pe bunurile imobile se calculează anual pentru fiecare obiect al impunerii, în funcție de baza impozabilă determinată potrivit situației existente la data de 1 ianuarie a perioadei fiscale respective, coroborat cu cotele stabilite de autoritatea deliberativă locală.

În acest context, instanța reține că, la data de 25 septembrie 2024, a fost emis Avizul de plată a impozitului pe bunurile imobile pentru anul 2024, prin care au fost stabilite obligații fiscale în sarcina reclamantei ***** aferente apartamentelor ***** din str. ***** ***** și ***** din ***** *****, în cuantumul total de 990,84 lei.

Totodată, în același aviz a fost reflectată și suma de 2.655,89 lei, reprezentând restanțe aferente apartamentului ***** din str. ***** *****, bun imobil deținut anterior în coproprietate de reclamanta ***** împreună cu *****, în temeiul Contractului de vânzare-cumpărare nr. 43 din 13 ianuarie 2009.

Instanța reiterează că, prin hotărârea Judecătoriei *****, sediul Ciocana din 10 decembrie 2018, căsătoria dintre ***** și ***** a fost desfăcută, fapt confirmat și prin certificatul de divorț nr. 272 din 28 septembrie 2019.

Ulterior, prin Decizia Curții de Apel Bălți din 15 mai 2024, bunul imobil situat în mun. *****, str. ***** *****, *****, a fost atribuit în proprietatea exclusivă a lui *****, decizia fiind definitivă și executorie de la data pronunțării.

Potrivit informației din Registrul bunurilor imobile, eliberată de Agenția Servicii Publice la 25 septembrie 2024, bunul imobil cu nr. cadastral ***** este înregistrat în temeiul Contractului de vânzare-cumpărare nr. 43 din 13 ianuarie 2009 (f.d. 71), iar dreptul de proprietate al reclamantei asupra acestuia a fost radiat la data de 26 decembrie 2024, în temeiul Deciziei Curții de Apel Bălți nr. 2a-855/23 din 15.05.2024 (f.d. 72).

În aceste circumstanțe, instanța constată că, pentru perioada fiscală 2019–2022, relevantă în prezenta cauză, reclamanta ***** a avut calitatea de coproprietar asupra bunului imobil situat în mun. *****, str. ***** *****, *****, figurând în evidențele Registrului bunurilor imobile și ale sistemului fiscal ca titular al dreptului de proprietate asupra bunului imobil cu nr. cadastral *****, împreună cu fostul coproprietar *****.

Prin urmare, sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 277 alin. (1) și (3)–(4) din Codul fiscal privind stabilirea calității de subiect al impunerii, reclamanta având, în perioada de referință, statutul de coproprietar în devălmășie, cu atragerea răspunderii solidare pentru obligațiile fiscale aferente bunului imobil.

Împrejurarea atribuirii ulterioare a bunului în proprietatea exclusivă a lui ***** nu produce efecte asupra calității de subiect al impunerii pentru perioadele fiscale anterioare, aceasta fiind determinată exclusiv de situația juridică existentă la data nașterii obligației fiscale și de înscrierile din evidențele oficiale.

De asemenea, susținerile referitoare la lipsa folosinței efective a bunului imobil ori la aflarea reclamantei peste hotarele țării nu sunt de natură să înlăture calitatea de subiect al impunerii, întrucât, potrivit legislației fiscale, aceasta este determinată de dreptul de proprietate, și nu de exercitarea efectivă a posesiei sau utilizării bunului.

În plus, potrivit art. 277 din Codul fiscal, în cazul coproprietății în devălmășie, răspunderea pentru obligațiile fiscale este solidară, ceea ce permite autorității fiscale să urmărească integral obligația fiscală restantă față de oricare dintre coproprietari, fără a fi condiționată de raporturile personale dintre aceștia.

Prin urmare, instanța reține că Direcția de colectare a impozitelor și taxelor locale a acționat în limitele competenței sale legale, în baza datelor oficiale din evidențele fiscale și cadastrale, iar Avizul de plată contestat a fost emis cu respectarea cadrului normativ aplicabil.

În aceste circumstanțe, instanța concluzionează că Avizul de plată nr. 0100221276044EB din 25.09.2024 reflectă în mod legal obligațiile fiscale aferente perioadei 2019–2022, iar argumentele reclamantei privind exonerarea de la plata sumei de 2.655,89 lei sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

În aceste circumstanțe, instanța reține că reclamanta nu a demonstrat existența unei ingerințe administrative lipsite de fundament legal, iar simpla contestare a modului de stabilire a obligației fiscale, în lipsa unor probe care să răstoarne datele din evidențele fiscale și cadastrale

oficiale, precum și în absența dovedirii unor erori în determinarea subiectului sau obiectului impunerii, nu este suficientă pentru a angaja răspunderea autorității pârâte și nici pentru a justifica admiterea pretențiilor reclamantei privind exonerarea de la plata obligațiilor fiscale stabilite prin avizul contestat.

Instanța reține că, în conformitate cu principiul certitudinii juridice, orice persoană față de care se adoptă o măsură defavorabilă trebuie să fie informată în mod clar, complet și precis cu privire la motivele care au stat la baza acesteia. O simplă trimitere generală la un temei legal, lipsită de raportare la circumstanțele concrete ale cauzei, nu este suficientă pentru a satisface exigențele legale de motivare prevăzute de art. 118 din Codul administrativ.

Totodată, motivarea actului administrativ nu constituie o formalitate lipsită de relevanță, ci reprezintă o componentă esențială a exercitării dreptului discreționar al autorității publice, exprimând raționamentul juridic care justifică măsura dispusă. O motivare clară și pertinentă este de natură să excludă orice suspiciune de arbitrariu sau abuz în exercitarea competențelor conferite de lege.

În situațiile în care printr-un act administrativ sunt afectate drepturi fundamentale, motivarea acestuia trebuie să fie completă, explicită și coerentă, astfel încât destinatarul să poată înțelege rațiunile deciziei adoptate. Nu amploarea conținutului actului este determinantă pentru temeinicia motivării, ci calitatea argumentelor invocate și logica internă a acestora, reflectând voința reală a autorității emitente, susținută prin elemente factuale și juridice pertinente. De asemenea, partea motivată a actului trebuie să fie în deplină concordanță cu dispozitivul acestuia.

Instanța subliniază că, deși autoritățile publice au obligația de a examina în mod obiectiv și imparțial toate circumstanțele de fapt și de drept relevante, în situația în care acestea nu reușesc să asigure o analiză completă, instanța de judecată este îndreptățită să intervină din oficiu pentru a clarifica toate elementele esențiale ale cauzei, înlăturând eventualele lacune ale autorității pârâte și garantând efectiv dreptul la un proces echitabil.

Analizând ansamblul probatoriului administrativ și argumentele părților, instanța constată că acțiunile autorității pârâte s-au încadrat în limitele dreptului său discreționar și că nu au fost identificate abateri de la dispozițiile legale incidente, care să conducă la nelegalitatea actului administrativ contestat.

Întrucât, potrivit art.225 alin.(1) Cod administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Or, pentru a fi anulat un act administrativ, reclamantul exercitând dreptul său la acțiune, urmează nu doar la general să-și expună dezacordul cu activitatea administrativă, ci să-și întemeieze pretențiile pe prevederile exprese a legii și anume:

- în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii, să indice expres care anume norme legale, în viziunea lui, au fost încălcate;

- în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței, să facă referire la normele juridice care reglementează competența, astfel, încât să dovedească încălcarea acesteia;

- în cazul în care invocă că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite, să indice expres normele procedurale care au fost încălcate.

Din raționamentele expuse, instanța constată temeinicia și legalitatea acțiunilor autorității publice pârâte la emiterea Avizului de plată nr. 0100221276044EB din 25.09.2024 a impozitului pe bunurile imobiliare pentru anul 2024 din contul reclamantei, iar alegațiile invocate în susținerea acțiunii înaintate poartă caracter formal, nefiind confirmate prin probe pertinente și

concludente în acest sens, fiind combătute prin argumentele autorității publice pârâte și actele prezentate la dosarul administrativ.

Totodată, în conformitate cu art. 225 alin. (2) din Codul administrativ, instanța de judecată, verificând modul de exercitare a dreptului discreționar de către autoritatea publică, constată că, la stabilirea obligațiilor fiscale contestate, aceasta a avut în vedere toate circumstanțele relevante ale situației de fapt, a acționat în limitele competenței legale și a respectat scopul conferit de lege, fără a se identifica abateri de la cadrul normativ aplicabil.

Potrivit art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța poate respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la lit. a)–e).

În consecință, instanța reține că desfacerea căsătoriei dintre părți, precum și partajarea ulterioară a bunului imobil litigios prin hotărâre judecătorească, prin care acesta a fost atribuit în proprietatea exclusivă a lui *****, nu sunt de natură să înlăture obligațiile fiscale născute în perioada anterioară și nici să excludă calitatea reclamantei de subiect al impunerii pentru intervalul relevant 2019–2022.

Astfel, drepturile și obligațiile fiscale aferente bunului imobil se determină în raport cu situația juridică existentă la momentul nașterii raportului fiscal și cu înscrierile din evidențele oficiale, iar modificările ulterioare ale regimului juridic al bunului nu produc efecte retroactive asupra obligațiilor deja stabilite.

În ceea ce privește solicitarea reclamantei privind constatarea inexistenței datoriei fiscale, instanța reține că aceasta are un caracter accesoriu față de solicitarea principală de anulare a Avizului de plată nr. 0100221276044EB din 25.09.2024.

Având în vedere respingerea capătului principal de acțiune, cererea subsecventă nu poate fi admisă, întrucât urmează soarta juridică a acestuia, în temeiul principiului „accessorium sequitur principale”.

În aceste circumstanțe, instanța constată că și această pretenție este neîntemeiată, iar acțiunea în contencios administrativ urmează a fi respinsă în totalitate.

Reieșind din cele enunțate, instanța învederează că soluția asupra fondului cauzei, de respingere ca neîntemeiată a acțiunii în contencios administrativ, înaintată de avocata Dani Corina în numele și interesele Angelei Bilic, este compatibilă cu prevederile articolului 6 § 1 CEDO, fiind prevăzută de art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ.

În curs, instanța constată că reclamanta a solicitat și compensarea cheltuielilor de judecată sub forma cheltuielilor de asistență juridică suportate în legătură cu acest dosar.

Codul de procedură civilă instituie reglementări esenţiale referitoare la cheltuielile de judecată astfel, prin Capitolul VII „Cheltuieli de judecată” (art. 82-99) statuiază că cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei, legislaţia naţională divizează cheltuielile de judecată în două categorii: Cheltuieli de procedură (taxa de stat și taxă de timbru) şi Cheltuieli de judecare a cauzei (onorariile avocaților, sumele cuvenite martorului, expertului, interpretului etc.).

În conformitate cu art. 94 alin (1) din Codul procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată.

Din articolul 90, lit. i) din Codul de procedură civilă se arată că, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: cheltuielile de asistenţă juridică.

Potrivit art. 96 alin. (1) și (1^1) Cod de procedură, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă

juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În speță, având în vedere că acțiunea în contencios administrativ a fost respinsă ca neîntemeiată, instanța reține că nu sunt întrunite condițiile legale pentru compensarea din contul autorității publice pârâte a cheltuielilor de judecată pretinse de reclamantă, inclusiv a cheltuielilor de asistență juridică.

Totodată, referitor la solicitarea autorității publice pârâte privind compensarea cheltuielilor de judecată din contul reclamantei, instanța constată că aceasta nu a indicat cuantumul concret al cheltuielilor pretinse și nici nu a prezentat probe pertinente care să confirme suportarea efectivă a unor asemenea cheltuieli în legătură cu examinarea prezentei cauze.

În aceste condiții, în lipsa dovezilor privind caracterul real, necesar și rezonabil al cheltuielilor invocate, instanța apreciază că cererea autorității pârâte privind compensarea cheltuielilor de judecată urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 224 Cod administrativ al Republicii Moldova, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se respinge acțiunea în contencios administrativ înaintată de ***** către Primăria mun. Chișinău privind contestarea actelor administrative individuale defavorabile și constatarea inexistenței datoriei.

Hotărîrea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului.

Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data comunicării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată.

Președintele ședinței,
Judecătorul Gheorghe MÎȚU